

Miskolci Egyetem

Környezetbarát Iroda Program

Ellenőrző lista magyarázata

Az ellenőrző lista 6 kérdéscsoportban vizsgálja az irodák környezeti teljesítményét, amit kiegészítenek a szöveges feljegyzések és az azonosító adatok:

A. Elkötelezettség

B. Klíma, fény, növények

C. Bútorok, felszerelés

D. Papír, irodaszer, nyomtatás és másolás

E. Számítógép-használat

F. Hulladékok kezelése, takarítás

Az egyes csoporthoz tartozó kérdések értékelését az alábbiak szerint kell elvégezni, majd 1..5 skálán számszerűsíteni. Kérdésenként összegyűjtöttük a jó, és/vagy a rossz teljesítmény ismérveit, helyenként iránymutató példákkal kiegészítve.

A pozitívabb teljesítményt magasabb pontszámmal kell jelölni. A megítélés az auditorokon, illetve a kialakított kompromisszumon múlik. Az egységes megítélést a közös képzés alapozza meg.

A.1 Vannak bizonyítékok a felső vezetés elkötelezettségére?

A felső vezetés elkötelezettségének bizonyítéka lehet, ha:

- bizonyítható részvétel megtakarítási programokban
- a beszerzések környezetbarát jellege vagy ennek törekvése megvan
- van bizonyíték az alkalmazotti törekvések támogatására
- szabályozottak a környezetbarát iroda keretében tárgyalt tényezők

Dokumentumok bemutatása, vezetői és alkalmazotti interjúk alapján ítélandó meg.

Alacsony pont adható, ha nincsenek, illetve meg sem fogalmazódtak ilyen törekvések.

A.2 Vannak bizonyítékok az alkalmazottak elkötelezettségére?

Az elkötelezettség bizonyítéka lehet, ha az alkalmazottak:

- ismernek környezetbarát termékeket, illetve ilyenek fellelhetők környezetükben
- láthatóan törekednek az újrahasználatra, takarékosagra, szelektív gyűjtésre
- láthatóan nem pazarolnak irodaszerrel és energiával

Az alkalmazotti elkötelezettség interjúkkal és helyszíni szemlével igazolható.

Miskolci Egyetem

Környezetbarát Iroda Program

Ellenőrző lista magyarázata

A.3 Figyelembe vesznek környezetvédelmi szempontokat a beszerzéseknél?

A beszerzések környezetbarát jellegét mutatja, ha ismerik:

- környezetbarát termékeket és jelölésrendszert
- a beszerzés dokumentumai bizonyítják a megfelelőséget.

A pont elsősorban dokumentumok elemzésével igazolható.

A.4 Van-e ösztönzés a takarékosagra?

Takarékosságra ösztönöznek az írott és íratlan belső utasítások és egyéb szabályozások, megfelelő tartalommal. Dokumentum-elemzéssel igazolható, pontozni annak léte és kiterjedtsége alapján kell.

A.6 Részt vesznek-e környezetvédelmi tartalmú képzéseken, előadásokon?

A Környezetbarát Iroda programban való részvétel központi elem, ennek teljesítésével azonban még csak közepes értékelés adható. Figyelembe kell venni, hogy milyen egységről van szó, ugyanis például egy kifejezetten vagy részben környezetvédelemmel foglalkozó egység esetén torz képet alkothat az auditor. Csak a napi irodai munkában (is) hasznosított eredmények vehetők figyelembe. Interjúkkal és dokumentumok elemzésével igazolható.

A.7 Végeznek-e valamilyen környezeti, ergonómiai teljesítményértékelést?

A mérés ténye dokumentumok elemzésével igazolható. Magas pont akkor adható, ha a mérések eredményeit tükrözik a döntések is, azaz programok, intézkedések vannak a javításra és kontrollra.

B.1 Milyenek a klímahasználati szokások?

Interjúkkal és (nyári időszakban) helyszíni szemlével vizsgálható tényező. Magas pont akkor adható, ha:

- csak szükséges esetben használják a klímát és az nem működik állandóan egyedi klímák esetén
- a szabályozó általában 25 fok körülire van beállítva
- nem működtetik a klímát nyitott ajtó és ablak mellett.

B.2 Szoktak-e szellőztetni?

Miskolci Egyetem

Környezetbarát Iroda Program

Ellenőrző lista magyarázata

Interjúkkal és helyszíni szemlével vizsgálható. Magas pont akkor adható, ha minden irodában rendszeresen szellőztetnek. Amennyiben nyitható ablak nincs, csak megfelelően működtetett légcserélő esetén adható legfeljebb 4-es pontszám.

B.3 Milyen az iroda levegője?

A helyszíni vizsgálatok során állapítandó meg, hogy vannak-e zavaró szagok, illetve állott-e a levegő az irodában. Magas pontszám akkor adható, ha olyan érzete van az értékelőnek, mintha szabad térben tartózkodna és kényelmesen érzi magát.

B.4 Takarékoskodnak a fűtéssel?

Interjúkkal és a fűtőeszközök szemléjével értékelendő tényező, illetve dokumentum-elemzéssel, ha az egység teljesítményértékelése során erre vonatkozó mérés működik. Ha ilyen mérés és feljegyzés nincs, legfeljebb 4-es érték adható.

B.5 Elég világosak-e az irodák?

Szemrevételezéssel, benyomás alapján, továbbá megvilágítás-erősség mérésével igazolandó tényező.

Az iroda megvilágítása megfelelő – a szubjektív érzeten túl, ha:

- az asztali munkahelyeknél legalább 500 lux, számítógépes munkahely előtt legalább 300 lux mérhető
- az irodában legalább 150 lux megvilágítási erősség mérhető a tárgyaló asztaloknál, dohányzóasztaloknál is.

B.6 Megfelelő-e a mesterséges megvilágítás?

A mesterséges megvilágítás akkor megfelelő, ha:

- az rendelkezésre áll, és megfelelően (vibrálásmentesen) működik
- akár esti órákban is biztosítja a B.5 kérdés mentén megadott értékeket
- nem okoz káprázást.

A tényező szemrevételezéssel és ellenőrző méréssel igazolható.

B.7 Vannak növények az irodában?

Miskolci Egyetem

Környezetbarát Iroda Program

Ellenőrző lista magyarázata

A növények szerepe, hogy javítsa az iroda hangulatát és levegőjét. Szemrevételezéssel állapítható meg a növények jelenléte és állapota. Magas pont akkor adható, ha:

- vannak az irodában növények, de nem azok uralják a teret
- a növények nem akadályozzák az irodai munkavégzést
- a növények gondozottak, egészségesek.

C.1 Van elég tároló hely?

A tényező keretében kell vizsgálni, hogy rendelkezésre állnak-e megfelelő mennyiségben beépített és egyéb szekrények, asztali irattárolók, fiókok, fogasok stb. A tényező szemrevételezéssel vizsgálható. A tároló helyek hiányára utalhatnak a ledobott kabátok, szanaszét heverő papírok, felszerelések. E jelek alapján azonban nem lehet önmagában megítélni a kérdést, hiszen hanyagság (C.2 kérdés) miatt is előfordulhatnak.

C.2 Kihasználják a tároló helyeket?

A tároló helyek kihasználása alapvetően az irodákban dolgozókon múlik. A szétszórt kabátok, papírok, könyvek, felszerelések jelenléte megfelelő mennyiségű és minőségű tároló hely esetén a hanyagság jele, ami alacsony pontszámmal értékelendő.

C.3 Rendelkezésre áll elég személye tér?

Az EU ajánlásai alapján az egy főre eső minimális munkatér jellemezői:

- legalább 8 m² alapterület, 2,5 m belmagassággal
- legalább 12 m³ légtér
- legalább 1,5 m² szabad mozgástér, legalább 1 m szélességgel.

C.4 Megfelelő méretűek az íróasztalok?

A megfelelő íróasztal méreteinél figyelembe kell venni:

- legalább 60*40 cm szabad „írástér” álljon rendelkezésre
- a combnak (szék és asztallap között) legalább 17,5 cm álljon rendelkezésre
- az asztallap magassága 82-80 cm közötti legyen
- a lábtér legalább 60*60*45 cm legyen.

C.5 Megfelelő elrendezésűek az íróasztalok?

Miskolci Egyetem

Környezetbarát Iroda Program

Ellenőrző lista magyarázata

Az íróasztalok elrendezése a Környezetbarát Iroda Program keretében szemrevételezéssel vizsgálendő. Magas pontszám akkor adható, ha az íróasztalok elrendezése, eszközei láthatóan nem akadályozzák a munkát. Lehetőség szerint meg kell figyelni az alkalmazottakat munkavégzésük közben, hogy azt kényelmesen tudják-e tenni.

Alacsony pontszám adható, ha vezetékek tömege fut keresztül az asztalon, azon láthatóan felesleges dolgok vannak.

C.6 Megfelelő a számítógépek elhelyezése?

A számítógépek elhelyezésénél a következő kívánalmakat kell vizsgálni:

- a monitort lehetőleg középen helyezkedjen el (egyenes háttal lehessen dolgozni huzamosabb ideig)
- a monitor teteje legyen szemmagasságban, és kb. 20 fokos szögben lefelé lehessen látni a közepét
- a 60*40 cm szabad írástér rendelkezésre álljon a monitor használata mellett is
- ha van billentyűzet-tartó, az ne gátolja a kényelmes ülést, továbbá ne ösztönözzön helytelen tartásra.

C.7 Ergonomikusak az ülőhelyek?

A jó irodai ülőhely jellemzői:

- 30-50 cm ülés magasság, a dolgozó lába teljesen leér a földre és nem is szükséges „félretenni”
- ülőlap enyhén hátrafelé dől
- megfelelően párnázott, nem nyomja a combot
- a háttámla a derekat támasztja és legfeljebb lapockáig ér
- oldalsó mozgáskor a dolgozó nem üti be a könyökét
- amennyiben karfa van rajta, az nem ingerel helytelen testtartásra
- megfelelően kitámasztott, de a görgők nem akadályozzák a mozgást.

C.8 Elvárható rendet tartanak az irodákban?

Szemrevételezéssel állapítható meg, az elhelyezés, hulladékok, csomagolóanyagok, alapanyagok, irodaszerek megfigyelése alapján.

Az elvárható rend nem jelenti, hogy papírok, könyvek nem lehetnek használatban (az iroda nem múzeum), a poros papírok szétszórtsága azonban kedvezőtlen megítélésű.

Miskolci Egyetem

Környezetbarát Iroda Program

Ellenőrző lista magyarázata

C.9 Konyhai és egyéb eszközök a megfelelően vannak elhelyezve?

Az irodai munkához nem tartozik vízforraló, kávéfőző, hűtőszekrény, általában televízió és egyéb felszerelések. Ezek helye a konyhában van. Alacsony pontszám adható, ha az irodákban jellemzőek az oda nem illő felszerelések.

D.1 Környezetbarát papírianyagokat használnak?

A levélpapír, nyomtatópapír, borítékok környezetbarát jellege a csomagolások alapján ítéltető meg, az ott található feliratok és jelzések alapján. Magas pontszám adható, ha:

- jellemzően környezetbarát papírianyagokat használnak
- bizonyítani tudják (dokumentumokkal), hogy igyekeznek nagy tételben, környezetbarát módon beszerezni.

D.2 Használják a papírok mindkét oldalát?

Interjúk és megfigyelés alapján vizsgálendő, hogy jellemző-e a dolgozókra a papírok mindkét oldalának kihasználása.

D.3 Milyen a nyomtatókkal való ellátottság?

Az irodai munka igényli a nyomtatók használatát. A nyomtatók elégségének megítélése csak az irodák funkciói, feladatai alapján lehetséges. Alacsony pontszám akkor adható, ha láthatóan túltelítettek az irodák nyomtatóval, vagy a helyszíni látogatás során hiány vagy túlzás tapasztalható. Helyes megoldás lehet a külön nyomtatók használata, de a centralizálás magasabb ponttal értékelendő.

D.4 Törekednek a takarékos nyomtatásra?

A takarékos nyomtatás interjúkkal és helyszíni megfigyeléssel vizsgálható. Alacsonyabb pont adható, ha vannak nyomai kinyomtatott, majd kidobott (félredobott) nyomtatott anyagok.

D.5 Milyen az irodaszerekkel való ellátottság?

Az irodaszerekkel való ellátottság megfelelő, ha a feladatok elvégzéséhez szükséges anyagok rendelkezésre állnak és nem tartanak belőle felesleges készleteket sem.

Miskolci Egyetem

Környezetbarát Iroda Program

Ellenőrző lista magyarázata

D.6 Környezetbarát irodaszereket használnak?

Az irodaszerek vizsgálata, csomagolás, továbbá dokumentumok alapján vizsgálándó, hogy törekednek-e a környezetbarát irodaszerek használatára. Figyelembe kell venni az értékelés során:

- történnek-e a nagy tételben történő beszerzések
- környezetbarát, újratölthető anyagokat használnak-e
- oldószermentes anyagokat használnak-e.

D.7 Milyen az irodagépekkel való ellátottság?

Az irodai munkához tartoznak speciális berendezések is, amelyeket nem állandóan használnak. Vágógépek, lamináló, hőköttő, lyukasztó stb. lehet ilyen. Alacsony pontszám adható, ha ezek mindenütt külön-külön állnak rendelkezésre, alacsony kihasználással. Célszerű az ilyen eszközöket centralizáltan tartani és kezelni.

D.8 Takarékosak a fénymásolási szokások?

Interjúk alapján vizsgálándó, továbbá a helyszíni vizsgálat során figyelni kell a másolt anyagok mennyiségére. Magas pontszám akkor adható, ha bizonyíték van arra, hogy csak a szükséges mennyiségben másolnak.

D.9 Jellemző az újratöltött festékanyagok használata?

Interjúk, csomagolási anyagok és beszerzési dokumentumok alapján vizsgálándó. Magas pontszám adható, ha minden területen jellemzőek az újratöltött festékanyagok.

E.1 Milyen a számítógépes eszközökkel való ellátottság?

A számítógépek és a perifériák (szkenner, kamera, hangszóró, digitalizáló eszközök stb.) ésszerű és kihasznált mennyisége vizsgálándó. Magas pontszám adható, ha nincsenek felesleges és kihasználatlan eszközök, de interjúk alapján a funkciók betöltéséhez szükséges eszközök rendelkezésre állnak.

Magas pontszám adható továbbá, amennyiben ezek az eszközök a használatához igazodóan mértékben központosítva vannak kezelve.

E.2 Kihasználják-e számítógépes kapacitásaikat?

Miskolci Egyetem

Környezetbarát Iroda Program

Ellenőrző lista magyarázata

Alacsony pontszám adható, ha felesleges, ki nem használt kapacitások jellemzőek az irodai munkára.

E.3 Energia-hatékony, alacsony sugárzású, takarékos eszközöket használnak?

Az eszközök szemrevételezésével állapítható meg, hogy azok takarékosak-e. A TCO'99 és TCO'03 jelzések a monitoron, EnergyStar jelölések vagy egyéb hasonló feliratok alapján, továbbá a kezelési útmutatások segítségével ítéltető meg a berendezések jellege. Magas pontszám adható, ha többségében ilyen eszközöket használnak az irodákban.

E.4 Használják-e a takarékosági funkciókat a gépeken?

Interjúk és a gépek beállításainak ellenőrzése alapján értékelendő terület. Magas pontszám adható, ha jellemzően használják a takarékosági funkciókat, mint képernyő-védő, készenléti kikapcsolások, takarékos nyomtatás. Alacsony pontszám adható, ha nem is ismerik ezeket a lehetőségeket.

E.5 Kikapcsolják-e a gépeket, ha nem használják őket?

Interjúk alapján, valamint a helyszíni bejárás során ellenőrizendő tényező. Alacsony pontszám adható, ha jellemezőek a használaton kívüli, de bekapcsolt számítógépek és monitorok.

E.6 Kikapcsolják-e a perifériákat, ha nem használják őket?

Interjúk alapján, valamint a helyszíni bejárás során ellenőrizendő tényező. Alacsony pontszám adható, ha jellemezőek a bekapcsolva hagyott nyomtatók, szkennerek és egyéb irodai eszközök.

F.1 Vannak-e bizonyítékok a hulladék-keletkezés elkerülésére?

Interjúk, dokumentumok és helyszíni szemle során ellenőrizendő, hogy törekednek-e a hulladékkeletkezés elkerülésére. Bizonyíték lehet a nagyobb tételű vásárlás és az anyagok takarékos felhasználása. Alacsony pontszám adható, ha látható a pazarlás.

F.2 Külön gyűjtik és kezelik a papírhulladékot?

Miskolci Egyetem

Környezetbarát Iroda Program

Ellenőrző lista magyarázata

A gyűjtőedények meglétét és használatát kell ellenőrizni. Magas pontszám adható, ha minden helyen gyűjtik a papírhulladékot, továbbá ismerik annak további felhasználást, elszállítását. A szemrevételezés mellett interjúkkal igazolható tényező.

F.3 Külön gyűjtik és kezelik az elhasznált festékanyagokat?

Vizsgálata megegyezik a papír kérdésével (F.2)

F.4 Külön gyűjtik és kezelik az elhasznált irodaszereket, egyéb eszközöket?

Vizsgálata megegyezik a papír kérdésével (F.2)

F.5 Figyelnek-e a rendre és tisztaságra környezetükben?

Szemrevételezéssel állapítható meg, az irodák általános állapotát kell vizsgálni. Magas pontszám adható, ha az irodákban jellemző a rend és tisztaság. Alacsony pontszám adható, ha oda nem illő dolgok, szemét, rendetlenség, kosz, és ezzel akár balesetveszély uralja az irodákat.

F.6 Figyelnek-e a víztakarékosságra?

Elsősorban a csapokkal vagy más módon vízellátással is rendelkező irodák csapjainak állapot-szemrevételezéssel vizsgálható. Magas pontszáma adható, ha a csapok rendben és tisztán vannak tartva, nem csöpögnek, nem folynak.